

2009

IZVJEŠĆE O OTPADNIM BATERIJAMA I AKUMULATORIMA

Izrađeno: prema Pravilniku o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima

Izrađivač: Agencija za zaštitu okoliša, Zagreb, Trg maršala Tita 8

Naziv dokumenta: IZVJEŠĆE O OTPADNIM BATERIJAMA I AKUMULATORIMA ZA 2009. GODINU

Broj dokumenta: 25-10-379/36

U Zagrebu, 11.05.2010.

IZVJEŠĆE O OTPADNIM BATERIJAMA I AKUMULATORIMA ZA 2009. GODINU

Travanj, 2010

SADRŽAJ

I	UVOD	3
II	SAŽETAK	4
III	STRATEŠKO - ZAKONODAVNI OKVIR	5
IV	BATERIJE I AKUMULATORI	7
	4.1. OPĆENITO	7
	4.2. PROIZVODNJA BATERIJA I AKUMULATORA	7
	4.2.1. Proizvedene količine baterija i akumulatora	8
	4.3. PREKOGRANIČNI PROMET BATERIJAMA I AKUMULATORIMA	10
	4.3.1. Uvoz baterija i akumulatora u 2009. godini	12
	4.3.2. Izvoz baterija i akumulatora u 2009. godini	13
	4.3.3. Ukupni prekogranični promet za razdoblje od 2006. do 2009. godine	15
	4.4. KOLIČINE BATERIJA I AKUMULATORA STAVLJENIH NA TRŽIŠTE REPUBLIKE HRVATSKE U 2009. GODINI	16
V	OTPADNE BATERIJE I AKUMULATORI	18
	5.1. OPĆENITO	18
	5.1.1. Razvrstavanje prema Katalogu otpada	18
	5.2. GOSPODARENJE OTPADNIM BATERIJAMA I AKUMULATORIMA	19
	5.2.1. Sakupljanje otpadnih baterija i akumulatora	20
	5.2.1.1. Sakupljanje otpadnih baterija i akumulatora po koncesionarima	21
	5.2.1.2. Sakupljanje otpadnih baterija i akumulatora po županijama	24
	5.2.1.3. Naknada ovlaštenim sakupljačima otpadnih baterija i akumulatora	25
	5.2.2. Oporaba i izvoz otpadnih baterija i akumulatora	26
	5.2.2.1. Oporaba i izvoz otpadnih baterija i akumulatora po koncesionarima	27
	5.2.2.2. Naknada ovlaštenim oporabiteljima otpadnih baterija i akumulatora	28
	5.2.3. Izvoz otpadnih baterija i akumulatora prema podacima Carinske uprave	29
VI	ZAKLJUČAK	31
VII	DODACI	32

I UVOD

Prema članku 104. *Zakona o otpadu* (NN 178/04) određena je obveza donošenja pravilnika kojim će se propisati postupanje s posebnim kategorijama otpada, između ostalih, s otpadnim baterijama i akumulatorima koji sadrže određene opasne tvari.

Pravilnik o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima (NN 133/06), (u daljnjem tekstu: Pravilnik) donesen je 5. prosinca 2006. godine čime je propisan način obilježavanja baterija i akumulatora, obveze proizvođača baterija i akumulatora, sustav sakupljanja i oporabe/zbrinjavanja otpadnih baterija i akumulatora kao i sustav naknada.

Pravilnici o izmjenama i dopunama Pravilnika o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima (NN 31/09 i 156/09) doneseni su 4. ožujka 2009., odnosno 21. prosinca 2009. godine.

Smjernica 2006/66/EC o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima (Directive 2006/66/EC on batteries and accumulators and waste batteries and accumulators), kojom je zamijenjena direktiva iz 1991. godine, prenesena je u nacionalno zakonodavstvo putem Pravilnika.

Prema članku 4. spomenutoga Pravilnika Agencija za zaštitu okoliša (AZO) izrađuje godišnje izvješće o provedbi odredbi Pravilnika.

Za izradu ovoga Izvješća zatraženi su podaci o proizvodnji od Državnog zavoda za statistiku (DZS) te o prekograničnom prometu baterija i akumulatora od Carinske uprave Ministarstva financija. Podaci propisani Pravilnikom, o proizvodnji i uvozu baterija i akumulatora, kao i o sakupljanju i uporabi otpadnih baterija i akumulatora zatraženi su od Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU). Podatke propisane Pravilnikom obveznici dostavljaju isključivo u FZOEU, odnosno ovim Pravilnikom nije propisana obveza dostave podataka i u druge institucije kako je to u Pravilnicima koji se odnose na neke druge posebne kategorije otpada.

Većina otpadnih baterija i akumulatora klasificira se kao opasni otpad s obzirom na komponente od kojih se sastoje (olovo, živa, kadmij,...) pa ih je važno sakupljati odvojeno od komunalnoga otpada. Dio komponenata se može ponovno koristiti pa treba, što je više moguće, povećati njihovo odvojeno sakupljanje te uporabu.

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (MZOPUG) dodijelilo je koncesije za obavljanje djelatnosti sakupljanja, kao i obrade i uporabe otpadnih baterija i akumulatora na području Republike Hrvatske. Dodijeljeno je 11 koncesija za sakupljanje te 3 koncesije za obradu i uporabu otpadnih baterija i akumulatora.

II SAŽETAK

Prema podacima FZOEU u 2009. godini na tržište Republike Hrvatske (proizvodnja + uvoz - izvoz) stavljeno je 8 142,36 t baterija i akumulatora. U istoj su godini, proizvođači i uvoznici baterija i akumulatora uplatili u FZOEU 7 105 517,55 kn naknade, FZOEU je isplatio izvoznima baterija i akumulatora 75 113,79 kn.

U 2009. godini sakupljeno je 7 179,68 t otpadnih baterija i akumulatora. Od 11 tvrtki, koliko ih ima koncesiju za sakupljanje otpadnih baterija i akumulatora, glavninu (61,5 %) je sakupila jedna tvrtka, dok je gotovo svu količinu (95,8 %) sakupilo pet koncesionara (vidi poglavlje 5.2.1.2.). Najveće količine otpadnih baterija i akumulatora sakupljene su u Gradu Zagrebu i Zagrebačkoj županiji (31,2 %) te u Koprivničko-Križevačkoj županiji (19,6 %). U 2009. godini FZOEU je isplatio 4 331 690,45 kn naknade ovlaštenim sakupljačima otpadnih baterija i akumulatora.

U 2009. godini oporabljeno je 5 942,85 t otpadnih baterija i akumulatora. Gotovo svu količinu (93 %) oporabio je jedan koncesionar (vidi poglavlje 5.2.2.1.). U 2009. godini FZOEU ukupno je isplatio 944 257,14 kn naknade ovlaštenim oporabiteljima otpadnih baterija i akumulatora.

Prema podacima Carinske uprave izvezeno je 24,47 t otpadnih baterija i akumulatora.

U 2009. godini značajno su smanjene količine sakupljenih, odnosno oporabljenih otpadnih baterija i akumulatora u usporedbi s količinama u 2008. godini, međutim u odnosu na količine baterija i akumulatora stavljenih na tržište u 2009. godini količine sakupljenih otpadnih baterija i akumulatora su vrlo visoke (88 %). Također, oporabljeno je 82 % obzirom na sakupljenu količinu otpadnih baterija i akumulatora.

III STRATEŠKO - ZAKONODAVNI OKVIR

Zakonom o otpadu, članak 104., odnosno *Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu* (NN 111/06), članak 33., propisana je obveza donošenja pravilnika kojim se uređuju vrste i iznosi naknada koje plaćaju obveznici plaćanja naknada na posebne kategorije otpada, način i rokovi obračunavanja i plaćanja naknada te način gospodarenja posebnim vrstama otpada u koje se ubrajaju otpadne baterije i akumulatori.

Zabrana prodaje baterija s pretežitim sastavom teških metala (Hg, Cd), uvođenje naknade na uvoz i proizvodnju i unapređenje sustava gospodarenja otpadnim baterijama i akumulatorima na čitavom području Republike Hrvatske smjernice su propisane u *Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske* (NN 130/05). Potrošačima treba omogućiti i poticati ih na odlaganje otpadnih baterija i akumulatora na mjesta određena za preuzimanje, treba postići utvrđene kvote odvojenoga sakupljanja otpadnih baterija i akumulatora, zatim uvesti posebno označavanje baterija i akumulatora, ovisno o sadržaju teških metala te financijskom i poreznom politikom stimulirati upotrebu obnovljivih baterija.

Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. – 2015. godine (NN 85/07), (u daljnjem tekstu: Plan), predložen je sustav gospodarenja otpadnim baterijama i akumulatorima. Isti je propisan u Pravilniku i u skladu je s europskim direktivama. U Planu je definirana i obveza FZOEU da financijski podržava i potiče programe i projekte vezane uz uspostavu i unapređenje sustava gospodarenja posebnim kategorijama otpada, između ostalih i otpadnim baterijama i akumulatorima.

Sustav propisan Pravilnikom temelji se na europskom principu „onečišćivač“ plaća – što znači da proizvođači i uvoznici plaćaju FZOEU naknadu za gospodarenje otpadnim baterijama i akumulatorima, a od tih se naknada isplaćuju naknade sakupljačima i oporabiteljima za sakupljene, odnosno obrađene/reciklirane otpadne baterije i akumulatore. Pravilnik je za cilj zadao uspostavljanje sustava sakupljanja, obrade i visoke razine recikliranja te kontrolirane uporabe i/ili zbrinjavanja ostataka nakon obrade i recikliranja otpadnih baterija i akumulatora bez obzira na njihov oblik, volumen, masu i materijale od kojih su izrađeni.

Prema Pravilniku, do 26. rujna 2012. godine treba se postići najmanje 25%, a do 26. rujna 2016. godine najmanje 45% stope sakupljanja. Stopa sakupljanja definirana je u Pravilniku kao postotak dobiven dijeljenjem mase otpadnih prijenosnih baterija i akumulatora sakupljenih u jednoj kalendarskoj godini s prosječnom masom prijenosnih baterija i akumulatora koje proizvođači prodaju izravno krajnjim korisnicima ili isporučuju trećim stranama radi prodaje krajnjim korisnicima tijekom te kalendarske godine i prethodne dvije kalendarske godine.

Prema Pravilniku proizvođač je dužan propisano označiti baterije i akumulatore, osigurati njihovo preuzimanje, informirati javnost o mogućim učincima tvari koje su sastavni

dio baterija i akumulatora, kao i o obvezi odvojenoga sakupljanja, odnosno o programima skupljanja i recikliranja.

Prodavatelj je dužan postaviti spremnike za odvojeno sakupljanje otpadnih baterija i akumulatora, preuzimati ih bez naknade te ih predati ovlaštenome sakupljaču.

Građani također moraju sakupljati otpadne baterije i akumulatore odvojeno od komunalnoga i ostalih vrsta otpada.

Sakupljač je dužan preuzeti otpadne baterije i akumulatore bez naknade, u roku 24 sata po pozivu, dužan je isprazniti puni spremnik, predati otpadne baterije i akumulatore ovlaštenom oporabitelju.

Oporabitelj je dužan preuzeti otpadne baterije i akumulatore od sakupljača bez naknade, a nakon 26. rujna 2010. godine morat će ispuniti minimalne zahtjeve za recikliranje:

- recikliranje 65% prosječne mase olovno-kiselih baterija i akumulatora, uključujući recikliranje sadržaja olova u najvećoj tehnički izvedivoj mjeri uz izbjegavanje prekomjernih troškova;
- recikliranje 75% prosječne mase nikal-kadmijskih baterija i akumulatora, uključujući recikliranje sadržaja kadmija u najvećoj tehnički izvedivoj mjeri uz izbjegavanje prekomjernih troškova;
- recikliranje 50% prosječne mase ostalih otpadnih baterija i akumulatora.

Obrasci na kojima su obveznici dostave podataka dužni iste dostaviti u FZOEU nalaze se u Dodatku ovoga Izvještaja.

IV BATERIJE I AKUMULATORI

4.1. OPĆENITO

Prema Pravilniku baterija ili akumulator označava svaki izvor električne energije proizvedene izravnim pretvaranjem kemijske energije koji se sastoji od jedne ili više primarnih baterijskih ćelija/članaka (koje se ne mogu puniti) ili jedne ili više sekundarnih baterijskih ćelija/članaka (koje se mogu puniti).

Razlikujemo sljedeće vrste:

STARTER – baterija ili akumulator za pokretanje motora s unutarnjim izgaranjem, osvjetljavanje ili paljenje;

PRIJENOSNA BATERIJA ILI AKUMULATOR označava svaku bateriju, gumbastu ćeliju, baterijski sklop ili akumulator koji je zatvoren/zapečaćen/zabrtvljen, koji se može prenositi u ruci i koji nije industrijska baterija ili akumulator ni starter;

INDUSTRIJSKA BATERIJA ILI AKUMULATOR označava svaku bateriju ili akumulator namijenjen isključivo industrijskome ili profesionalnome korištenju ili korištenju u bilo kojoj vrsti električnog vozila.

4.2. PROIZVODNJA BATERIJA I AKUMULATORA

Prema Pravilniku o razvrstavanju poslovnih subjekata - Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007. – NKD 2007. (NN 80/07), odnosno prema Odluci o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. – NKD 2007. (NN 58/07), djelatnost proizvodnje baterija i akumulatora navedena je u razredu:

27.2 Proizvodnja baterija i akumulatora

27.20 Proizvodnja baterija i akumulatora

U Registru poslovnih subjekata kao primarnu djelatnost 27.20 registrirala su ukupno 24 pravna subjekta.

Tablica 1. Poslovni subjekti koji su registrirali kao primarnu djelatnost 27.20

BROJ	NAZIV POSLOVNOGA SUBJEKTA
1.	AKU – COMMERCE
2.	AKUPLAST & T.F.Z. d.o.o.
3.	ASEMEKS
4.	AUTO - ELEKTRO CENTAR
5.	BATEL d.o.o.
6.	BMB
7.	DALBAT
8.	E.K.I.S.

9.	ENERGOBEREN d.o.o.
10.	FRIŠ d.o.o.
11.	GO.BA.PET. d.o.o.
12.	GROM d.o.o.
13.	JUP - BLITZ d.o.o.
14.	MARKETING ELEKTRIČNIH BATERIJA - SPLIT
15.	MAST CENTAR d.o.o.
16.	MELBAT - RIJEKA d.o.o.
17.	MUNJA d.d.
18.	MUNJA JEDAN d.o.o.
19.	NOVEL d.o.o.
20.	ORBA – ZG
21.	RAZ – AKUMULATORI
22.	TESLA
23.	TOMMY – TRADE
24.	VILBAT d.o.o.

Izvor: Registar poslovnih subjekata, DZS, 2010

Od 24 poslovna subjekta koji su registrirali kao primarnu djelatnost proizvodnju baterija i akumulatora vrlo mali broj istih doista obavlja spomenutu djelatnost.

4.2.1. Proizvedene količine baterija i akumulatora

Prema podacima DZS u 2009. godini ukupno je proizvedeno 486,00 t olovnih akumulatora, dok u istoj godini nije bilo proizvodnje ploča za akumulatore.

Tablica 2. Proizvodnja baterija i akumulatora u razdoblju od 2006. do 2009. godine

Šifra proizvoda iz NIPUM-a	Naziv proizvoda iz NIPUM-a	2006.	2007.	2008.	2009.
		PROIZVODNJA, t			
2720*	PROIZVODNJA BATERIJA I AKUMULATORA				
3140**	PROIZVODNJA AKUMULATORA, PRIMARNIH STANICA I PRIMARNIH BATERIJA	0,00	0,00	0,00	0,00
2720220002*	Olovni akumulatori, s tekućim elektrolitom	1 826,00	1 377,00	742,00	486,00
31402201009**	UKUPNO – Olovni				

	akumulatori, s tekućim elektrolitom				
2720210001* 2720210009*	Olovni akumulatori trakcijski (isključuje akumulatore za pogon klipnih motora) Ostali olovni akumulatori, osim za pogon klipnih motora	6,00	0,00	0,00	0,00
31402203009**	UKUPNO - Olovni akumulatori, s tekućim elektrolitom (isklj. za klipne pogonske motore, trakcijske akumulatore)				
	UKUPNO, t	1 832,00	1 377,00	742,00	486,00

* Naziv proizvoda iz NIPUM-a 2009. (NN br. 11/09)

** Naziv proizvoda iz NIPUM-a 2004. (NN br. 19/04)

Izvor: DZS, 2010

Ovi podaci odnose se na Mjesečno istraživanje industrije (IND-1/MPS) kojim se prikupljaju podaci za poduzeća (pravne osobe s 20 i više zaposlenih), odnosno ne sadrži podatke obrtnika te su podaci o količinama okvirni. Stvarne količine dobivaju se u godišnjem istraživanju industrije IND-21/PRODCOM-a, a dostupne su devet mjeseci od isteka izvještajne godine te ih se može koristiti kao stvarne podatke o količinama industrijske proizvodnje. Ti se podaci uglavnom razlikuju od podataka iz IND-1/MPS.

U 2009. godini došlo je do promijene nomenklature proizvoda, a time i šifri istih pa se prethodno praćeni proizvodi u 2009. godini sada prate pod novim šiframa.

Prema Pravilniku proizvođači i uvoznici baterija i akumulatora su dužni na obrascu Izvešće uvoznika i/ili proizvođača baterija i akumulatora (IU/PBA) dostaviti podatke o proizvedenim/uvezenim baterijama i akumulatorima u FZOEU.

U 2009. godini ukupno je prijavljeno 89,47 t proizvedenih baterija i akumulatora koji su stavljani na tržište Republike Hrvatske. Ovi su podaci prijavljeni u FZOEU do 23.03.2010. godine.

Tablica 3. Prijavljene količine proizvedenih baterija i akumulatora u razdoblju od 2007. do 2009. godine

BATERIJE I AKUMULATORI	2007.	2008.	2009.
	PROIZVODNJA, t		
Starteri	6,31	86,08	29,47
Prijenosne baterije i akumulatori	0,22	0,08	0,00
Industrijske baterije i akumulatori	28,96	37,38	60,00
UKUPNO, t	35,49	123,54	89,47

Izvor: FZOEU, 2010

Kao i prethodnih godina podaci DZS i oni koje su u FZOEU prijavili obveznici prijave podataka o proizvedenim količinama baterija i akumulatora se razlikuju. Uočava se da se razlika u podacima, iako je značajna, iz godine u godinu smanjuje.

4.3. PREKOGRANIČNI PROMET BATERIJA I AKUMULATORA

U prekograničnome prometu baterije i akumulatori se razvrstavaju prema *Uredbi o carinskoj tarifi za 2009. godinu* (NN 140/08), (Odsjek XVI, Poglavlje 85), *Uredbi o izmjenama Uredbe o carinskoj tarifi za 2009. godinu* (NN 27/09) te *Uredbi o izmjeni Uredbe o carinskoj tarifi za 2009. godinu* (NN 51/09) u skupine 8506 i 8507.

Tablica 4. Baterije i akumulatori, tarifne oznake

TARIFNA OZNAKA	NAZIV
8506	Primarne ćelije i primarne baterije:
8506 10	- manganov dioksid:
	-- alkalne:
8506 10 11	--- valjkaste (cilindrične)
8506 10 15	--- u obliku dugmeta
8506 10 19	--- ostale
	-- ostale:
8506 10 91	--- valjkaste (cilindrične)
8506 10 95	--- u obliku dugmeta
8506 10 99	--- ostale
8506 30	- živin oksid:
8506 30 10	-- valjkaste (cilindrične)
8506 30 30	-- u obliku dugmeta
8506 30 90	-- ostale
8506 40	- srebrni oksid:

8506 40 10	-- valjkaste (cilindrične)
8506 40 30	-- u obliku dugmeta
8506 40 90	-- ostale
8506 50	- litij:
8506 50 10	-- valjkaste (cilindrične)
8506 50 30	-- u obliku dugmeta
8506 50 90	-- ostale
8506 60	- zrak-cink:
8506 60 10	-- valjkaste (cilindrične)
8506 60 30	-- u obliku dugmeta
8506 60 90	-- ostale
8506 80	- ostale primarne ćelije i primarne baterije:
8506 80 05	-- suhe cink-ugljik baterije napona 5,5 V ili većega, ali ne većega od 6,5 V
	-- ostale:
8506 80 11	--- valjkaste (cilindrične)
8506 80 15	--- u obliku dugmeta
8506 80 90	--- ostale
8506 90 00	- dijelovi
8507	Električni akumulatori, uključujući njihove separatore, pravokutne ili ne, uključujući kvadratne:
8507 10	- olovni, za pokretanje klipnih motora:
	-- mase ne veće od 5 kg:
8507 10 41	--- s tekućim elektrolitom
8507 10 49	--- ostali
	-- mase veće od 5 kg:
8507 10 92	--- s tekućim elektrolitom
8507 10 98	--- ostali
8507 20	- ostali olovni akumulatori:
	-- trakcijski (za pogon elektromotora vozila):
8507 20 41	--- s tekućim elektrolitom
8507 20 49	--- ostali
	-- ostali:
8507 20 92	--- s tekućim elektrolitom
8507 20 98	--- ostali
8507 30	- nikal-kadmij:
8507 30 20	-- nepropusno zatvoreni
	-- ostali:
8507 30 81	--- trakcijski (za pogon elektromotora vozila)

8507 30 89	- - - ostali
8507 40 00	- nikal-željezo
8507 80	- ostali akumulatori:
8507 80 20	- - nikal-hidrid
8507 80 30	- - litij-ion
8507 80 80	- - ostali
8507 90	- dijelovi:
8507 90 20	- - ploče za akumulatore
8507 90 30	- - separatori
8507 90 90	- - ostali
8507 90 90 10	- - - kutije i poklopci za akumulatore, od polipropilena
8507 90 90 90	- - - ostali

4.3.1. Uvoz baterija i akumulatora u 2009. godini

Prema podacima Carinske uprave Ministarstva financija u 2009. godini uvezeno je 659,46 t primarnih ćelija i baterija ne računajući dijelove kojih je uvezeno 0,88 t.

Prema istome izvoru, u 2009. godini uvezeno je 8 754,43 t akumulatora ne računajući dijelove kojih je uvezeno 142,30 t.

Ukupno je uvezeno 9 413,89 t baterija i akumulatora ne računajući dijelove.

Tablica 5. Uvoz baterija i akumulatora u 2009. godini

TARIFNA OZNAKA	UVOZ, kg
85061011	304 584,55
85061015	1 388,98
85061019	11 077,60
85061091	133 129,63
85061095	34,89
85061099	8 473,97
85063010	1,38
85063030	17,42
85063090	3,85
85064010	105,17
85064030	1 092,05
85064090	79,43
85065010	5 134,13

TARIFNA OZNAKA	UVOZ, kg
85071041	125 182,96
85071049	102 634,96
85071092	5 935 651,27
85071098	903 048,79
85072041	227 103,58
85072049	78 436,44
85072092	305 496,38
85072098	814 254,24
85073020	18 782,79
85073081	2 544,61
85073089	33 469,19
85074000	2 237,85
85078020	18 938,28

85065030	3 324,02
85065090	3 864,00
85066010	6 797,33
85066030	545,72
85066090	5 431,63
85068005	1 335,29
85068011	88 461,76
85068015	400,70
85068090	84 178,64
85069000	879,15
UKUPNO, kg (8506)	660 341,29
UKUPNO, t	660,34

85078030	12 204,62
85078080	174 442,94
85079020	19 727,70
85079030	13 941,37
8507909010	5 029,83
8507909090	103 601,15
UKUPNO, kg (8507)	8 896 728,95
UKUPNO, t	8 896,73

Izvor: Carinska uprava, Ministarstvo financija, 2010

Obrada: AZO, 2010

Prema podacima FZOEU, na osnovu prijava uvoznika baterija i akumulatora sukladno Pravilniku, u 2009. godini uvezeno je 8 219,76 t baterija i akumulatora. Ovi podaci prijavljeni su u FZOEU do 23.03.2010. godine.

Tablica 6. Prijavljene količine uvezenih baterija i akumulatora u 2009. godini

BATERIJE I AKUMULATORI	UVOZ, t
Starteri	6 808,28
Prijenosne baterije i akumulatori	389,42
Industrijske baterije i akumulatori	1 022,06
UKUPNO, t	8 219,76

Izvor: FZOEU, 2010

S obzirom da se odredbe Pravilnika ne odnose na baterije i akumulatore koje se koriste za određene vojne svrhe (isti se ne prijavljuju u FZOEU), to je mogući uzrok razlike u podacima Carinske uprave i FZOEU.

4.3.2. Izvoz baterija i akumulatora u 2009. godini

Prema podacima Carinske uprave Ministarstva financija, u 2009. godini izvezeno je 37,80 t primarnih ćelija i baterija ne računajući dijelove kojih je izvezeno 6,99 kg.

Prema istome izvoru, u 2009. godini izvezeno je i 418,27 t akumulatora ne računajući dijelove kojih je izvezeno 125,19 t.

Tablica 8. Prijavljene količine izvezenih baterija i akumulatora u 2009. godini

BATERIJE I AKUMULATORI	IZVOZ, t
Starteri	148,37
Prijenosne baterije i akumulatori	0,25
Industrijske baterije i akumulatori	18,25
UKUPNO, t	166,87

Izvor: FZOEU, 2010

4.3.3. Ukupni prekogranični promet za razdoblje od 2006. do 2009. godine

Prema podacima Carinske uprave o uvozu baterija i akumulatora za razdoblje od 2006. do 2009. godine može se zaključiti kako se uvoz i baterija i akumulatora smanjuje.

Prema podacima istog izvora o izvozu baterija i akumulatora za navedeno razdoblje može se zaključiti kako se trend izvoza u 2009. godini promijenio u odnosu na prethodne godine, odnosno da se povećao izvoz baterija, dok se izvoz akumulatora smanjio.

Tablica 9. Prekogranični promet baterija i akumulatora u razdoblju od 2006. do 2009. godine

TARIFNA OZNAKA	UVOZ, t				IZVOZ, t			
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
8506 – primarne ćelije i primarne baterije	940,80	966,58	718,50	659,46	10,60	9,68	9,35	37,80
8506 90 00 – dijelovi	941,20	1,98	0,74	0,88	0,15	0,12	0,00	0,01
8507 – akumulatori	9 531,85	8 924,20	8 771,41	8 754,43	240,40	460,30	632,31	418,27
8507 90 – dijelovi	144,30	128,20	129,89	142,30	665,10	606,70	197,49	125,19
UKUPNO, t	11 558,15	10 020,96	9 620,54	9 557,07	916,25	1 076,80	839,15	581,27

Izvor: Carinska uprava, Ministarstvo financija, 2010
 Obrada: AZO, 2010

4.4. KOLIČINE BATERIJA I AKUMULATORA STAVLJENIH NA TRŽIŠTE REPUBLIKE HRVATSKE U 2009. GODINI

Prema raspoloživim podacima o proizvodnji (podaci DZS) i prekograničnom prometu proizvoda (podaci Carinske uprave), na tržište Republike Hrvatske stavljena je sljedeća količina baterija i akumulatora (proizvodnja + uvoz - izvoz):

Baterije:	621,66 t	
Akumulatori:	8 822,16 t	
UKUPNO:	9 443,82 t	baterija i akumulatora stavljenih na tržište RH (ne računajući dijelove)

Treba imati u vidu da podaci DZS ne predstavljaju ukupnu proizvodnju baterija i akumulatora u 2009. godini (vidi poglavlje 4.2.1.).

U skladu s Pravilnikom u FZOEU su obveznici dostave podataka prijavili 8 142,36 t baterija i akumulatora stavljenih na tržište (proizvodnja + uvoz - izvoz). Ovi podaci prijavljeni su u FZOEU do 23. ožujka 2010. godine.

Tablica 10. Prijavljene količine proizvodnje, uvoza i izvoza baterija i akumulatora u 2009. godini

BATERIJE I AKUMULATORI	PROIZVODNJA, t	UVOZ, t	IZVOZ, t	UKUPNO, t (proizvodnja+uvoz-izvoz)
Starteri	29,47	6 808,28	148,37	6 689,38
Prijenosne BA*	0,00	389,42	0,25	389,17
Industrijske BA*	60,00	1 022,06	18,25	1 063,81
UKUPNO, t	89,47	8 219,76	166,87	8 142,36

* baterije i akumulatori

Izvor: FZOEU, 2010

Pravilnikom su propisane naknade gospodarenja otpadnim baterijama i akumulatorima koju plaćaju uvoznici pojedinačnih baterija i akumulatora u Republiku Hrvatsku i/ili proizvođači baterija i akumulatora proizvedenih u Republici Hrvatskoj prilikom stavljanja na tržište baterija i akumulatora kao posebnoga proizvoda, za pokrivanje troškova sakupljanja, njihove obrade i recikliranja te troškove informiranja javnosti o skupljanju, obradi i recikliranju svih otpadnih prijenosnih baterija i akumulatora. Također, propisano je i pravo na povrat uplaćene naknade za izvezene baterije i akumulatore.

U 2009. godini, proizvođači i uvoznici baterija i akumulatora uplatili su u FZOEU 7 105 517,55 kn naknade. U istoj godini, FZOEU je isplatio izvoznicima baterija i akumulatora 75 113,79 kn.

Tablica 11. Iznos naknade zbrinjavanja za prijavljene količine u 2009. godini (podaci prijavljeni do 23.3..2010. godine)

BATERIJE I AKUMULATORI	PROIZVODNJA, kn	UVOZ, kn	UKUPNO, kn (proizvodnja+uvoz)	IZVOZ, kn	UKUPNO, kn (proizvodnja+uvoz-izvoz)
Starteri	13 259,70	3 063 726,30	3 076 986,00	61 426,05	3 015 559,95
Prijenosne BA*	0,00	3 271 090,20	3 271 090,20	1 934,86	3 269 155,34
Industrijske BA*	41 997,34	715 444,21	757 441,55	11 752,88	745 688,67
UKUPNO, kn	55 257,04	7 050 260,71	7 105 517,55	75 113,79	7 030 403,96

* baterije i akumulatori

Izvor: FZOEU, 2010

V OTPADNE BATERIJE I AKUMULATORI

5.1. OPĆENITO

Otpadna baterija ili akumulator je baterija ili akumulator koji se ne može ponovno koristiti te je namijenjena za obradu i/ili recikliranje.

Većina baterija i akumulatora se klasificira kao opasni otpad jer sadrže tvari koje manje ili više štetno utječu na okoliš (npr. olovo, živa, kadmij,...) pa je uspostava sustava gospodarenja ovom vrstom otpada od velike važnosti. Sustav će bolje funkcionirati ukoliko potrošači budu informirani o opasnostima od neodgovarajućeg zbrinjavanja ove vrste otpada - spaljivanjem nastaju štetne emisije u zrak, a neodgovarajućim odlaganjem dolazi do procjeđivanja štetnih tvari u tlo.

Otpadne se baterije i akumulatore može reciklirati na način da se ponovno pune pa se mogu i više puta koristiti ili se iz njih mogu izdvojiti dijelovi koji se mogu ponovno upotrijebiti u nekom novom proizvodu (npr. nikal, kobalt, srebro,...).

5.1.1. Razvrstavanje prema Katalogu otpada

Prema Katalogu otpada iz Uredbe o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada (NN 50/05), odnosno Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada (NN 39/09) otpadne se baterije i akumulatori nalaze u grupama 16 i 20, ovisno o mjestu nastanka ove vrste otpada, a klasificira ih se i kao opasni i kao neopasni otpad.

Opasnim se otpadom smatraju one baterije i akumulatori koji sadrže tvari kao što su olovo, kadmij živa, zatim odvojeno sakupljeni elektroliti iz baterija i akumulatora ili nesortirane baterije i akumulatori.

Tablica 12. Baterije i akumulatori, ključni brojevi iz Kataloga otpada (NN 39/09)

KLJUČNI BROJ	NAZIV OTPADA
16	OTPAD KOJI NIJE DRUGDJE SPECIFICIRAN U KATALOGU
16 06	baterije i akumulatori
16 06 01*	olovne baterije
16 06 02*	nikal-kadmij baterije
16 06 03*	baterije koje sadrže živu
16 06 04	alkalne baterije (osim 16 06 03)

16 06 05	ostale baterije i akumulatori
16 06 06*	odvojeno skupljeni elektroliti iz baterija i akumulatora
20	KOMUNALNI OTPAD (OTPAD IZ KUCANSTAVA I SLIČNI OTPAD IZ OBRTA, INDUSTRIJE I USTANOVA) UKLJUČUJUĆI ODVOJENO SKUPLJENE SASTOJKE
20 01	Odvojeno skupljeni sastojci (osim 15 01)
20 01 33*	baterije i akumulatori obuhvaćeni pod 16 06 01, 16 06 02 ili 16 06 03 i nesortirane baterije i akumulatori koji sadrže te baterije
20 01 34	baterije i akumulatori, koji nisu navedeni pod 20 01 33

5.2. GOSPODARENJE OTPADNIM BATERIJAMA I AKUMULATORIMA

Prije donošenja Pravilnika sakupljanje i uporaba otpadnih baterija i akumulatora provodile su tvrtke na temelju dozvola za gospodarenje pojedinom vrstom otpada sukladno *Zakonu o otpadu*.

U trenutku dovršetka ovoga izvješća, dozvole za gospodarenje otpadnim baterijama i akumulatorima (grupom 16 06 i ključnim brojevima 20 01 33* i 20 01 34) ima 86 tvrtki.

Donošenjem Pravilnika definirani su i ovlašteni sakupljač i oporabitelj. To su pravne ili fizičke osobe koje imaju dozvole za obavljanje djelatnosti sakupljanja, prijevoza i privremenoga skladištenja, odnosno obrade i uporabe otpadnih baterija i akumulatora.

Tablica 13. Popis koncesionara za sakupljanje otpadnih baterija i akumulatora

BROJ	NAZIV I ADRESA POSLOVNOG SUBJEKTA
1.	APO d.o.o., Savska cesta 41/VI, Zagreb
2.	CIAK d.o.o., Josipa Lončara 3/1, Zagreb
3.	FLORA VTC d.o.o., Vukovarska cesta 5, Vitrovitica
4.	FRIŠ d.o.o., Koprivnička 43, Križevci
5.	JADRAN METAL d.d., Valica 2, Pula
6.	KOMUNALIJE HRGOVČIĆ, J. J. Strossmayera 175 a, Županja
7.	METIS d.d., Kukljanovo bb, Škrljevo
8.	MUNJA d.d., Žitnjak bb, Zagreb
9.	SIROVINA ODLAGALIŠTE d.o.o., Ive Dulčića 6, Zadar
10.	STR-AKUMULATOR, Basaričekova 43, Đurđevac
11.	UNIVERZAL d.o.o., Cehovska 10, Varaždin

Tablica 14. Popis koncesionara za obradu i uporabu otpadnih baterija i akumulatora

BROJ	NAZIV I ADRESA POSLOVNOG SUBJEKTA
1.	CIAK d.o.o., Josipa Lončara 3/1, Zagreb
2.	FRIŠ d.o.o., Koprivnička 43, Križevci
3.	MUNJA d.d., Žitnjak bb, Zagreb

Koncesije za sakupljanje otpadnih baterija i akumulatora dodijeljene su na pet godina, a za obradu i uporabu na razdoblje od 10 godina, obje s mogućnošću obnavljanja.

5.2.1. Sakupljanje otpadnih baterija i akumulatora

Prema Pravilniku ovlašteni sakupljači dužni su na obrascu Izvješće sakupljača otpadnih baterija i akumulatora (ISOBA) mjesečno dostaviti podatke o sakupljenim otpadnim baterijama i akumulatorima u FZOEU.

U 2009. godini ukupno je prijavljeno 7 179,68 t sakupljenih otpadnih baterija i akumulatora. Ovi su podaci prijavljeni u FZOEU do 23. ožujka 2010. godine.

Tablica 15. Prijavljene količine sakupljenih otpadnih baterija i akumulatora u razdoblju od 2007. do 2009. godine

OTPADNE BATERIJE I AKUMULATORI	2007.	2008.	2009.
	SAKUPLJENO, t		
Otpadni starteri	6 386,69	10 596,36	7 063,16
Otpadne prijenosne BA*	37,36	110,50	67,56
Otpadne industrijske BA*	59,73	30,32	48,96
UKUPNO, t	6 483,78	10 737,19	7 179,68

* BA = baterije i akumulatori

Izvor: FZOEU, 2010

Usporedbom podataka za razdoblje od 2007. do 2009. godine uočava se, nakon značajnog porasta sakupljenih otpadnih baterija i akumulatora u 2008. godini, pad tijekom 2009.

Od ukupno sakupljene količine otpadnih baterija i akumulatora glavnina (98,4 %) su starteri, prijenosnih baterija i akumulatora je sakupljeno 0,9 %, a industrijskih baterija i akumulatora 0,7 %.

5.2.1.1. Sakupljanje otpadnih baterija i akumulatora po koncesionarima

U 2009. godini nisu svi koncesionari prijavili podatke o sakupljanju otpadnih baterija i akumulatora u FZOEU (Tablica 16.).

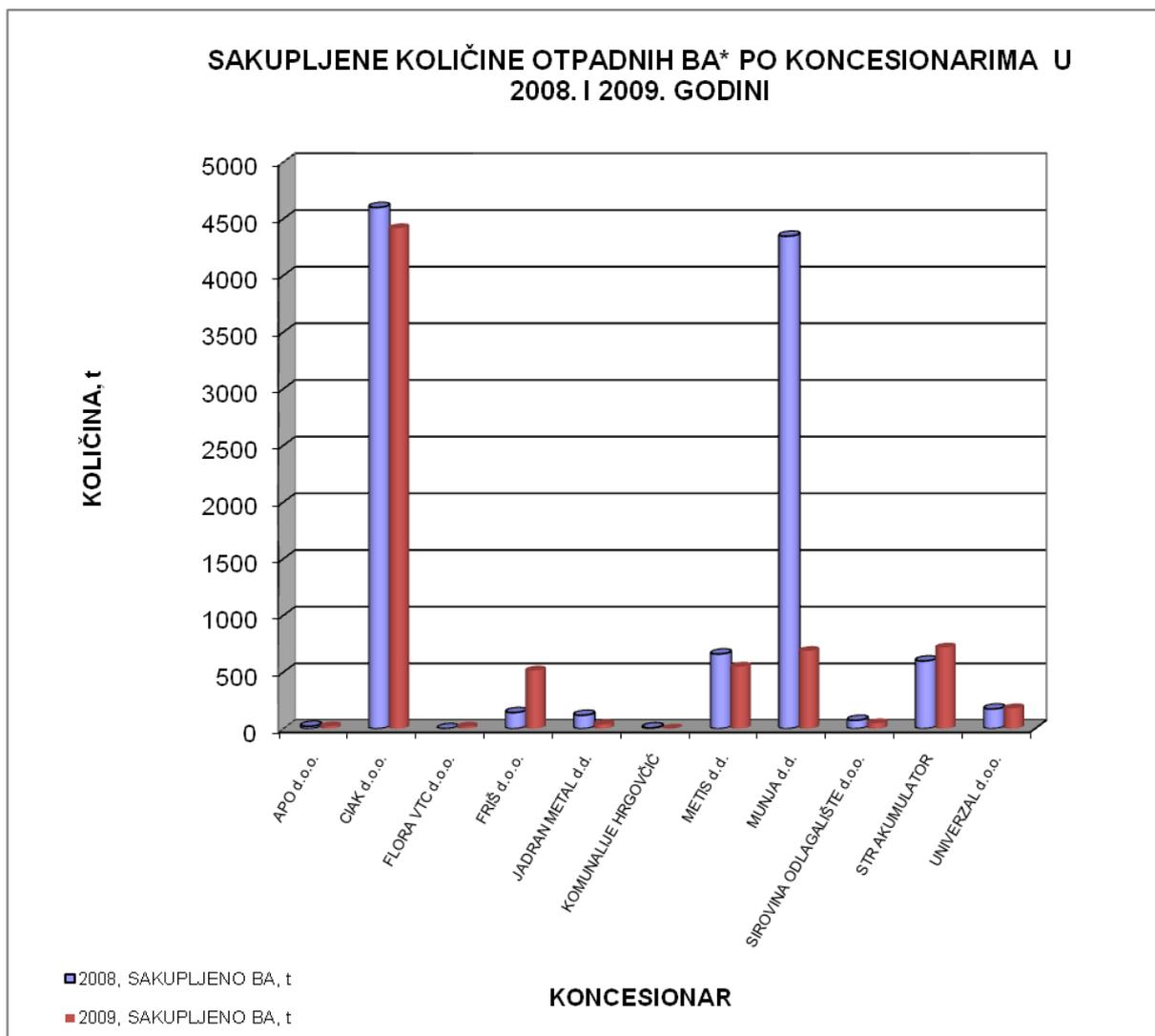
Od 11 tvrtki, koliko ih ima koncesiju za sakupljanje otpadnih baterija i akumulatora, glavninu (61,5 %) je sakupila tvrtka CIAK d.o.o. Ova tvrtka i još četiri tvrtke sakupile su 95,8 % od ukupno sakupljenih količina otpadnih baterija i akumulatora.

Tablica 16. Prijavljene količine sakupljenih otpadnih baterija i akumulatora prema tvrtkama koncesionarima u 2009. godini

NAZIV KONCESIONARA	Otpadni starteri, t	Otpadne prijenosne BA*, t	Otpadne industrijske BA*, t	Ukupno po koncesionaru, t	Udio koncesionara u ukupnoj količini, %
APO d.o.o.	19,28	1,09	0,00	20,37	0,3
CIAK d.o.o.	4 380,40	30,83	4,70	4 415,93	61,5
FLORA VTC d.o.o.	16,24	1,64	0,00	17,88	0,2
FRIŠ d.o.o.	446,42	22,32	44,03	512,77	7,1
JADRAN METAL d.d.	37,71	0,00	0,00	37,71	0,5
KOMUNALIJE HRGOVČIĆ	- podaci nisu prijavljeni u FZOEU			-	-
METIS d.d.	543,28	3,70	0,00	546,98	7,6
MUNJA d.d.	685,58	0,00	0,00	685,58	9,6
SIROVINA ODLAGALIŠTE d.o.o.	47,14	0,00	0,00	47,14	0,7
STR AKUMULATOR	707,54	7,87	0,23	715,64	10,0
UNIVERZAL d.o.o.	179,57	0,12	0,00	179,69	2,5

* BA = baterije i akumulatori

Izvor: FZOEU, 2010
Obrada: AZO, 2010

Slika 1. Sakupljene količine otpadnih baterija i akumulatora po koncesionarima u 2008. i 2009. godini
* BA = baterije i akumulatori

Izvor: FZOEU, 2010
Obrada: AZO, 2010

Tvrtka Munja d.d. sakupila je značajno manju količinu otpadnih baterija i akumulatora u 2009. godini u odnosu na godinu prije.

Tablica 17. Prijavljene količine sakupljenih otpadnih baterija i akumulatora prema tvrtkama koncesionarima u razdoblju od 2007. do 2009. godine

Otpadni starteri, t			Otpadne prijenosne BA*, t			Otpadne industrijske BA*, t		
2007.	2008.	2009.	2007.	2008.	2009.	2007.	2008.	2009.
APO d.o.o.								
7,93	18,35	19,28	0,00	2,71	1,09	0,00	0,00	0,00
CIAK d.o.o.								
4 437,24	4 528,20	4 380,4	31,49	71,19	30,83	0,00	0,00	4,70
FLORA VTC d.o.o.								
4,98	0,00	16,24	0,00	0,00	1,64	0,00	0,00	0,00
FRIŠ d.o.o.								
44,33	111,72	446,42	0,00	0,00	22,32	35,68	30,32	44,03
JADRAN METAL d.d.								
63,20	118,18	37,71	0,68	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00
KOMUNALIJE HRGOVČIĆ								
0,00	7,06	-**	4,76	0,00	-**	0,00	0,00	-**
METIS d.d.								
744,27	647,57	543,28	0,27	11,49	3,70	20,10	0,00	0,00
MUNJA d.d.								
-**	4 327,66	685,58	-**	18,07	0,00	-**	0,00	0,00
SIROVINA ODLAGALIŠTE d.o.o.								
-**	73,77	47,14	-**	0,01	0,00	-**	0,00	0,00
STR AKUMULATOR								
883,51	590,19	707,54	0,14	6,88	7,87	0,00	0,00	0,23
UNIVERZAL d.o.o.								
88,33	173,68	179,57	0,00	0,12	0,12	0,00	0,00	0,00

* BA baterije i akumulatori

** podaci nisu prijavljeni u FZOEU

Izvor: FZOEU, 2010

Značajan pad u sakupljenoj količini otpadnih baterija i akumulatora u odnosu na 2008. godinu posljedica je i značajnog smanjenja sakupljenih količina tvrtke Munja d.d. u 2009. godini, kao i gotovo nikakvog povećanja u sakupljenim količinama ostalih koncesionara. U 2009. godini jedino je tvrtka Friš d.o.o. sakupila značajnije količine otpadnih baterija i akumulatora u odnosu na količinu koju je sakupila u 2008. godini.

5.2.1.2. Sakupljanje otpadnih baterija i akumulatora po županijama

Najveće količine otpadnih baterija i akumulatora sakupljene su u Gradu Zagrebu i Zagrebačkoj županiji te u Koprivničko-Križevačkoj županiji.

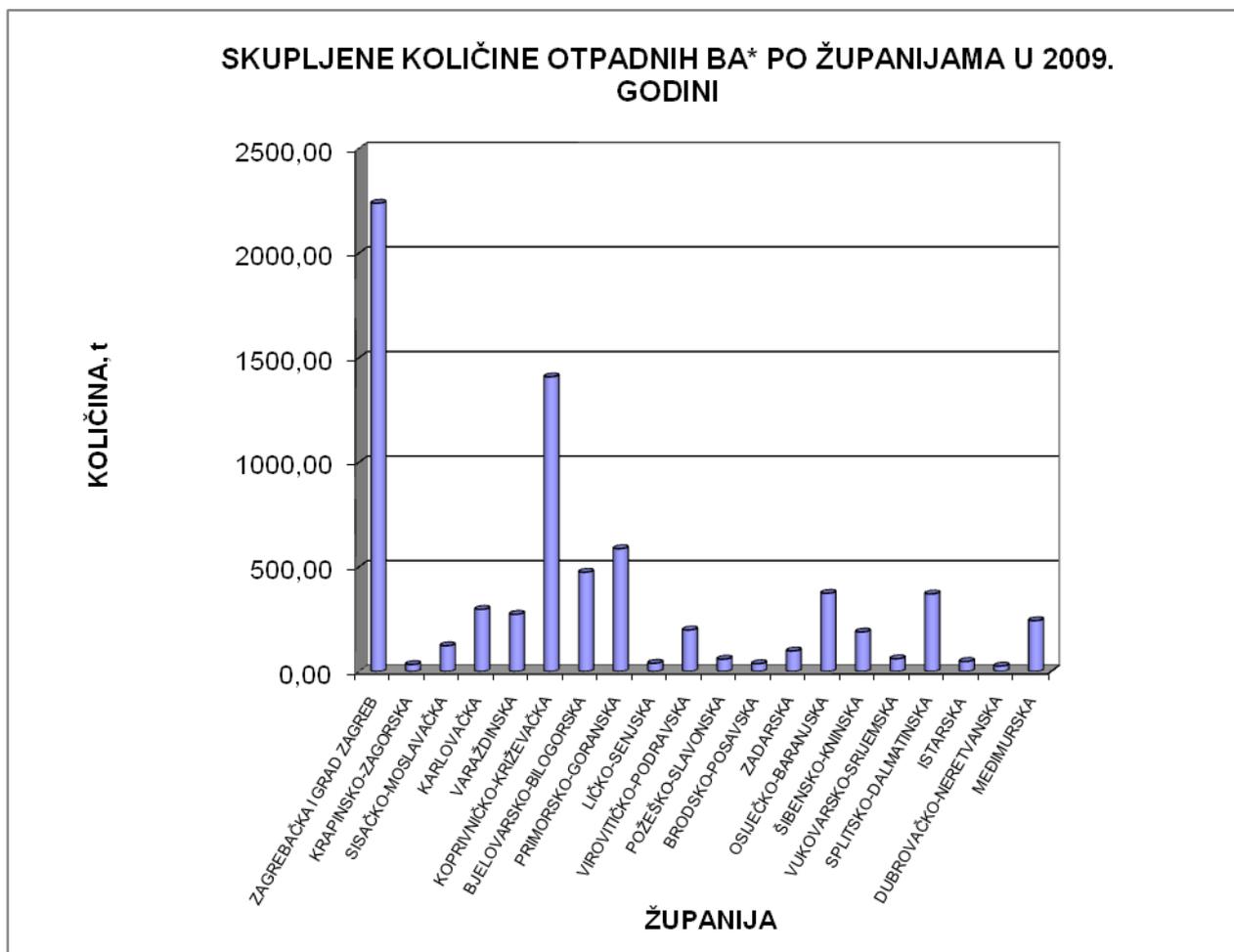
Tablica 18. Prijavljene količine sakupljenih otpadnih baterija i akumulatora po županijama u 2009. godini

ŽUPANIJA	OTPADNE BA*, t	UDIO ŽUPANIJE U UKUPNOJ KOLIČINI SAKUPLJENIH OTPADNIH BA*, %
ZAGREBAČKA I GRAD ZAGREB	2238,47	31,2
KRAPINSKO-ZAGORSKA	33,66	0,5
SISAČKO-MOSLAVAČKA	123,12	1,7
KARLOVAČKA	297,22	4,1
VARAŽDINSKA	273,60	3,8
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	1408,50	19,6
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	474,62	6,6
PRIMORSKO-GORANSKA	586,96	8,2
LIČKO-SENJSKA	39,48	0,5
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	198,47	2,8
POŽEŠKO-SLAVONSKA	59,16	0,8
BRODSKO-POSAVSKA	37,30	0,5
ZADARSKA	98,27	1,4
OSIJEČKO-BARANJSKA	373,94	5,2
ŠIBENSKO-KNINSKA	188,69	2,6
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	60,84	0,8
SPLITSKO-DALMATINSKA	370,54	5,2
ISTARSKA	47,91	0,7
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	26,04	0,4
MEĐIMURSKA	242,91	3,4

* BA = baterije i akumulatori

Izvor: FZOEU, 2010

Obrada: AZO, 2010

Slika 2. Sakupljene količine otpadnih baterija i akumulatora po županijama u 2009. godini

* BA = baterije i akumulatori

Izvor: FZOEU, 2010

Obrada: AZO, 2010

5.2.1.3. Naknada ovlaštenim sakupljačima otpadnih baterija i akumulatora

Pravilnikom su propisane novčane naknade koje FZOEU plaća za sakupljanje otpadnih baterija i akumulatora ovlaštenom sakupljaču.

U 2009. godini FZOEU ukupno je isplatio 4 331 690,45 kn naknade ovlaštenim sakupljačima otpadnih baterija i akumulatora.

Tablica 19. Naknade isplaćene ovlaštenim sakupljačima u razdoblju od 2007. do 2009. godine

OTPADNE BATERIJE I AKUMULATORI	2007.	2008.	2009.
	NAKNADA, kn		
Otpadni starteri	995 154,39	4 974 026,98	3 447 886,66
Otpadne prijenosne BA*	415 768,73	1 306 719,49	862 368,16
Otpadne industrijske BA*	24 208,68	13 481,39	21 435,63
UKUPNO, t	1 435 131,80	6 294 227,86	4 331 690,45

* BA = baterije i akumulatori

Izvor: FZOEU, 2010

Tablica 20. Naknade isplaćene ovlaštenim sakupljačima u 2009. godini

OVLAŠTENI SAKUPLJAČI	Naknada za preuzete otpadne startere	Naknada za preuzete otpadne prijenosne BA*	Naknada za preuzete otpadne industrijske BA*
APO d.o.o.	9 455,17	6 050,42	0,00
CIAK d.o.o.	2 258 129,13	433 595,37	0,00
FLORA VTC d.o.o.	5 555,50	19 620,00	0,00
FRIŠ d.o.o.	231 079,63	267 707,04	21 435,62
JADRAN METAL d.d.	19 587,35	0,00	0,00
KOMUNALIJE HRGOVČIĆ, J. J.	-	-	-
METIS d.d.	297 875,20	38 988,01	0,00
MUNJA d.d.	185 929,18	0,00	0,00
SIROVINA ODLAGALIŠTE d.o.o.	-	-	-
STR-AKUMULATOR	351 581,07	95 003,32	0,00
UNIVERZAL d.o.o.	88 694,43	1 404,00	0,00
	3 447 886,66	862 368,16	21 435,62

* BA = baterije i akumulatori

Izvor: FZOEU, 2010

5.2.2. Oporaba i izvoz otpadnih baterija i akumulatora

Prema Pravilniku ovlašteni oporabitelji dužni su na obrascu Izvešće oporabitelja otpadnih baterija i akumulatora (IOOBA) mjesečno dostaviti podatke o preuzetim i oporabljenim, odnosno izvezenim otpadnim baterijama i akumulatorima u FZOEU.

U 2009. godini ukupno je prijavljeno 5 895,05 t oporabljenih i 47,80 t izvezenih otpadnih baterija i akumulatora. Ovi su podaci prijavljeni u FZOEU do 23. ožujka 2010. godine.

Tablica 21. Prijavljene količine oporabljenih/izvezenih otpadnih baterija i akumulatora u 2008. i 2009. godini

OTPADNE BATERIJE I AKUMULATORI	Oporabljene/izvezene** količine otpadnih BA*, t	
	2008.	2009.
Otpadni starteri	10 337,37	5 872,07
**Otpadne prijenosne BA*	0,00	47,80
Otpadne industrijske BA*	28,67	22,98

* BA = baterije i akumulatori

** otpadne prijenosne BA su izvezene

Izvor: FZOEU, 2009

Oporaba koju prijavljuju oporabitelji na IOOBA obrascima ustvari predstavlja tek prvu fazu uporabe, dok se konačna uporaba radi nakon izvoza (vidi poglavlje VI). Dakle 5 895,05 t oporabljenih baterija i akumulatora predstavlja rastavljanje npr. dijelova akumulatora na olovne ploče, kiselinu i polipropilen od čega se opet najveći dio (olovne ploče) izvozi.

Izvoz koji prijavljuju oporabitelji na IOOBA obrascima odnosi se na otpadne prijenosne baterije i akumulatore za čiju se uporabu nema tehničko-tehnoloških mogućnosti u Republici Hrvatskoj.

U 2009. godini značajno je smanjena uporaba otpadnih baterija i akumulatora u odnosu na 2008. godinu. Uz činjenicu da je manja količina otpadnih baterija i akumulatora i sakupljena, oporabljeno je oko 82 % od ukupno sakupljenih baterija i akumulatora. Iako se radi o visokom postotku, treba podsjetiti da je u 2008. godini oporabljena sva količina sakupljenih otpadnih baterija i akumulatora u toj godini pa čak i dio sakupljen u 2007. godini.

5.2.2.1. Oporaba i izvoz otpadnih baterija i akumulatora po koncesionarima

Kao i sakupljanje otpadnih baterija i akumulatora, tako i njihova uporaba bilježi značajan pad u odnosu na 2008. godinu. Također, tvrtka Munja d.d. nije prijavila da je radila uporabu ove vrste otpada, dok je u 2008. godini spomenuta tvrtka prijavila uporabu značajne količine otpadnih baterija i akumulatora.

U 2009. godini tvrtka CIAK d.o.o. je oporabila 93 % od ukupno oporabljene količine otpadnih baterija i akumulatora.

Tablica 22. Prijavljene količine oporabljenih/izvezenih otpadnih baterija i akumulatora prema tvrtkama koncesionarima u 2009. godini

NAZIV KONCESIONARA	Otpadni starteri, t	**Otpadne prijenosne BA*, t	Otpadne industrijske BA*, t	Ukupno po koncesionaru, t	Udio koncesionara u ukupnoj količini, %
CIAK d.o.o.	5 483,13	47,80	0,00	5 530,93	93,0
FRIŠ d.o.o.	388,94	0,00	22,98	411,92	7,0
MUNJA d.d.	- podaci nisu prijavljeni u FZOEU			-	-

* BA = baterije i akumulatori

** otpadne prijenosne BA su izvezene

Izvor: FZOEU, 2010

Obrada: AZO, 2010

Tablica 23. Prijavljene količine oporabljenih/izvezenih otpadnih baterija i akumulatora prema tvrtkama koncesionarima za 2008. i 2009. godinu

Otpadni starteri, t		***Otpadne prijenosne BA*, t		Otpadne industrijske BA*, t	
2008.	2009.	2008.	2009.	2008.	2009.
CIAK d.o.o.					
6 421,76	5 483,13	0,00	47,80	5,53	0,00
FRIŠ d.o.o.					
88,68	388,94	0,00	0,00	23,14	22,98
MUNJA d.d.					
3 826,93	_*	0,00	_*	0,00	_*

* BA baterije i akumulatori

** otpadne prijenosne BA su izvezene

*** podaci nisu prijavljeni u FZOEU

Izvor: FZOEU, 2010

5.2.2.2. Naknada ovlaštenim oporabiteljima otpadnih baterija i akumulatora

Pravilnikom su propisane novčane naknade koje FZOEU plaća za obradu i recikliranje otpadnih baterija i akumulatora ovlaštenom oporabitelju. *Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima* (NN 31/09) propisao je da FZOEU isplaćuje oporabitelju i naknadu za pokrivanje troškova izvoza otpadnih prijenosnih baterija koje se ne mogu obraditi i/ili reciklirati u Republici Hrvatskoj.

U 2009. godini FZOEU ukupno je isplatio 944 257,14 kn naknade ovlaštenim oporabiteljima otpadnih baterija i akumulatora.

Tablica 24. Naknade isplaćene ovlaštenim oporabiteljima u 2009. godini

OVALŠTENI OPORABITELJI	Naknada za obradu i/ili recikliranje	Naknada za zbrinjavanje otpadnih prijenosne BA*	Ukupno, kn
CIAK d.o.o.	548 320,54	358 643,40	906 963,94
FRIŠ d.o.o.	37 293,20	0,00	37 293,20
MUNJA d.d.	-	-	-
Ukupno, kn	585 613,74	358 643,40	944 257,14

* BA = baterije i akumulatori

Izvor: FZOEU, 2010

5.2.3. Izvoz otpadnih baterija i akumulatora prema podacima Carinske uprave

U prekograničnome prometu baterije i akumulatori se razvrstavaju prema Uredbi o carinskoj tarifi za 2009. godinu (NN 140/08), (Odsjek XVI, Poglavlje 85), Uredbi o izmjenama Uredbe o carinskoj tarifi za 2009. godinu (NN 27/09) te Uredbi o izmjeni Uredbe o carinskoj tarifi za 2009. godinu (NN 51/09) u skupinu 8548.

Prema podacima Carinske uprave otpadnih baterija i akumulatora i njihovih dijelova izvezeno je u količini od 4 973,80 t, a izvezle su ih tvrtke CIAK d.o.o. i FRIŠ d.o.o.

Otpadnih baterija i akumulatora izvezeno je 24,47 t, a ostala količina od 4 949,33 t odnosi se na dijelove otpadnih akumulatora kao što su olovne ploče.

Značajno je smanjen izvoz otpadnih baterija i akumulatora.

Tablica 25. Izvoz otpadnih baterija i akumulatora u razdoblju od 2005. do 2009. godine prema tarifnim brojevima

TARIFNI BROJ	OPIS TARIFNOG BROJA	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
		IZVEZENA KOLIČINA, t				
8548	Otpaci i ostaci od primarnih ćelija, primarnih baterija i električnih akumulatora; istrošene primarne ćelije, primarne baterije i električni akumulatori; električni dijelovi strojeva ili aparata, što nisu spomenuti niti uključeni na drugome mjestu u ovome poglavlju:					

8548 10	- otpaci i ostaci od primarnih ćelija, primarnih baterija i električnih akumulatora; istrošene primarne ćelije, primarne baterije i električni akumulatori:					
8548 10 10	- - istrošene primarne ćelije, istrošene primarne baterije				24,45	24,47
	- - istrošeni električni akumulatori:					
8548 10 21	- - - olovni akumulatori	6 834,09	6 090,21	4 443,28	527,50	
8548 10 29	- - - ostali					
	- - otpaci i ostaci od primarnih ćelija, primarnih baterija i električnih akumulatora:					
8548 10 91	- - - što sadrže olovo	2 089,25	1 947,30	2 690,89	4 927,47	4 949,33
8548 10 99	- - - ostali			60,00		
8548 90	- ostalo:					
8548 90 10	- - pamtila u višekombinacijskom obliku, kao što su "stack D-RAM"-ovi i moduli	0,72	0,33			
8548 90 90	- - ostalo	204,81	220,96			
		9 128,87	8 258,80	7 194,17	5 479,42	4 973,80

Izvor: Carinska uprava, Ministarstvo financija, 2010

Obrada: AZO, 2010

VI ZAKLJUČAK

U 2009. godini prvi je puta moguće izračunati stopu sakupljanja otpadnih baterija i akumulatora. Prema podacima FZOEU ona iznosi 81,62 %. U Pravilniku (čl. 2) zadani su ciljevi izraženi kroz stopu sakupljanja i to: ostvariti najmanje 25 % stope sakupljanja do 26. rujna 2012. godine i najmanje 45 % stope sakupljanja do 26. rujna 2016. godine. Obzirom da je u Pravilniku stopa sakupljanja definirana u odnosu na prijenosne baterije i akumulatore, treba naglasiti da se stopa sakupljanja od 81,62 % odnosi na sve baterije i akumulatore koji su propisani Pravilnikom. Prema ovom podatku ciljevi su uspješno ostvareni i prije zadanog roka.

U Pravilniku su navedeni i ciljevi koje trebaju ostvariti i oporabitelji (rok je rujan 2010. godine; vidi poglavlje III), međutim nije jasno definiran način na koji će isti prijaviti spomenute podatke (minimalni zahtjevi za recikliranje). Ovaj dio Pravilnika treba poboljšati kako bi se u idućem Izvješću ostvarenje i ovog cilja moglo ocijeniti.

Prema podacima FZOEU u 2009. godini na tržište Republike Hrvatske (proizvodnja + uvoz - izvoz) stavljeno je 8 142,36 t baterija i akumulatora, sakupljeno je 7 179,68 t otpadnih baterija i akumulatora te oporabljeno 5 942,85 t otpadnih baterija i akumulatora. Na temelju ovih podataka možemo zaključiti da ovaj sustav daje dobre rezultate.

Ono što u Pravilniku također treba poboljšati je definirati upotrebu termina vezanih uz obradu, oporabu i recikliranje. Naime, u IOOBA obrascima ovlašteni oporabitelj prijavljuje **oporabljene** količine (prema Pravilniku isti ima dozvolu za obavljanje djelatnosti obrade i recikliranja) te količine koje izvozi na obradu i recikliranje. Činjenica je da se u Republici Hrvatskoj radi **prva faza oporabe** u smislu rastavljanja na komponente te da se iste izvoze na oporabu i recikliranje.

Količina izvezenih baterija i akumulatora je u daljnjem padu pa je u 2009. godini, prema podacima Carinske uprave, izvezeno svega 24,47 t otpadnih baterija i akumulatora. Također, izvezeni su i dijelovi otpadnih akumulatora kao što su olovne ploče u količini od 4 949,33 t.

VII DODACI

[obrasci iz *Pravilnika o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima*, NN 133/06, odnosno *Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima*, NN 31/09]

DODATAK 1: IZVJEŠĆE UVOZNIKA I/ILI PROIZVOĐAČA BATERIJA I AKUMULATORA

DODATAK 2: IZVJEŠĆE SAKUPLJAČA OTPADNIH BATERIJA I AKUMULATORA

DODATAK 3: IZVJEŠĆE OPORABITELJA OTPADNIH BATERIJA I AKUMULATORA

DODATAK 1 IZVJEŠĆE UVOZNIKA I/ILI PROIZVOĐAČA BATERIJA I AKUMULATORA

IZVJEŠĆE UVOZNIKA i/ili PROIZVOĐAČA BATERIJA I AKUMULATORA		
PODATKE POPUNJAVA:	PROIZVOĐAČ	UVOZNIK
PODACI O PROIZVOĐAČU/UVOZNIKU		
Ime proizvođača (tvrtka):		
Adresa:		
Osoba za kontakt:		
Telefon:	Faks:	
E-mail adresa:		
Matični broj:		
IZVJEŠĆE O PROIZVEDENIM/UVEZENIM KOLIČINAMA BATERIJA I AKUMULATORA		
	tona	datum
STARTERI		
Prijenosne baterije i akumulatori		
Industrijske baterije i akumulatori		
Mjesto:		
Datum:		Potpis:
Dostaviti:		
Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost 10 000 Zagreb Ksaver 208.	M.P.	

DODATAK 2 IZVJEŠĆE SAKUPLJAČA OTPADNIH BATERIJA I AKUMULATORA

IZVJEŠĆE SAKUPLJAČA OTPADNIH BATERIJA I AKUMULATORA		
PODACI O SAKUPLJAČU		
Ime proizvođača (tvrtka):		
Adresa:		
Osoba za kontakt:		
Telefon:	Faks:	
E-mail adresa:		
Matični broj:		
IZVJEŠĆE O SAKUPLJENIM KOLIČINAMA OTPADNIH BATERIJA I AKUMULATORA		
Skupljeno:	tona	datum
Starteri		
Prijenosne baterije i akumulatori		
Industrijske baterije i akumulatori		
Predano oporabitelju:	tona	datum
Starteri		
Prijenosne baterije i akumulatori		
Industrijske baterije i akumulatori		
Mjesto:	Potpis:	
Datum:		
Dostaviti: Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost 10 000 Zagreb Ksaver 208.	M.P.	

DODATAK 3 IZVJEŠĆE OPORABITELJA OTPADNIH BATERIJA I AKUMULATORA

IZVJEŠĆE OPORABITELJA OTPADNIH BATERIJA I AKUMULATORA		
PODACI O OPORABITELJU		
Ime proizvođača (tvrtka):		
Adresa:		
Osoba za kontakt:		
Telefon:	Faks:	
E-mail adresa:		
Matični broj:		
IZVJEŠĆE O PREUZETIM I OPORABLJENIM KOLIČINAMA OTPADNIH BATERIJA I AKUMULATORA		
Preuzeto od skupljača:	tona	datum
Starteri		
Prijenosne baterije i akumulatori		
Industrijske baterije i akumulatori		
Oporabljeno na području Republike Hrvatske:	tona	datum
Starteri		
Prijenosne baterije i akumulatori		
Industrijske baterije i akumulatori		
Izvezeno na obradu i recikliranje:	tona	datum
Starteri		
Prijenosne baterije i akumulatori		
Industrijske baterije i akumulatori		
Mjesto:	Potpis:	
Datum:		
Dostaviti: Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost 10 000 Zagreb Ksaver 208.	M.P.	

